

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر آموزش و ارتقای سلامت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آیین نامه کمیته ساماندهی رسانه در حوزه معاونت بهداشت

مقدمه

آموزش سلامت با هدف ترغیب مردم به این که بخواهند سالم باشند، بدانند چگونه سالم بمانند، برای حفظ سلامت فردی و اجتماعی اقدام نمایند و در موقع لزوم طلب کمک کنند، جزء لاینفک سیستم ارایه خدمات بهداشتی به‌شمار می‌رود.

آموزش سلامت به‌منظور تحقق این اهداف و توانا ساختن مردم در یادگیری و به‌کار بردن مهارت‌ها برای ارتقای سلامت، نیاز به مشارکت آنها در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی مراقبت‌های بهداشتی دارد.

از این‌رو لزوم توجه و درک صحیح فرهنگ جوامع، ویژگی‌ها و شیوه زندگی افراد، به‌منظور برقراری ارتباط مناسب که تبادل اطلاعات و افکار را به‌طور واضح و روشن میسر سازد ضروری است. در این خصوص یکی از عوامل کلیدی در برنامه‌های آموزش و ارتقای سلامت، انتخاب مناسب‌ترین تکنولوژی آموزشی است.

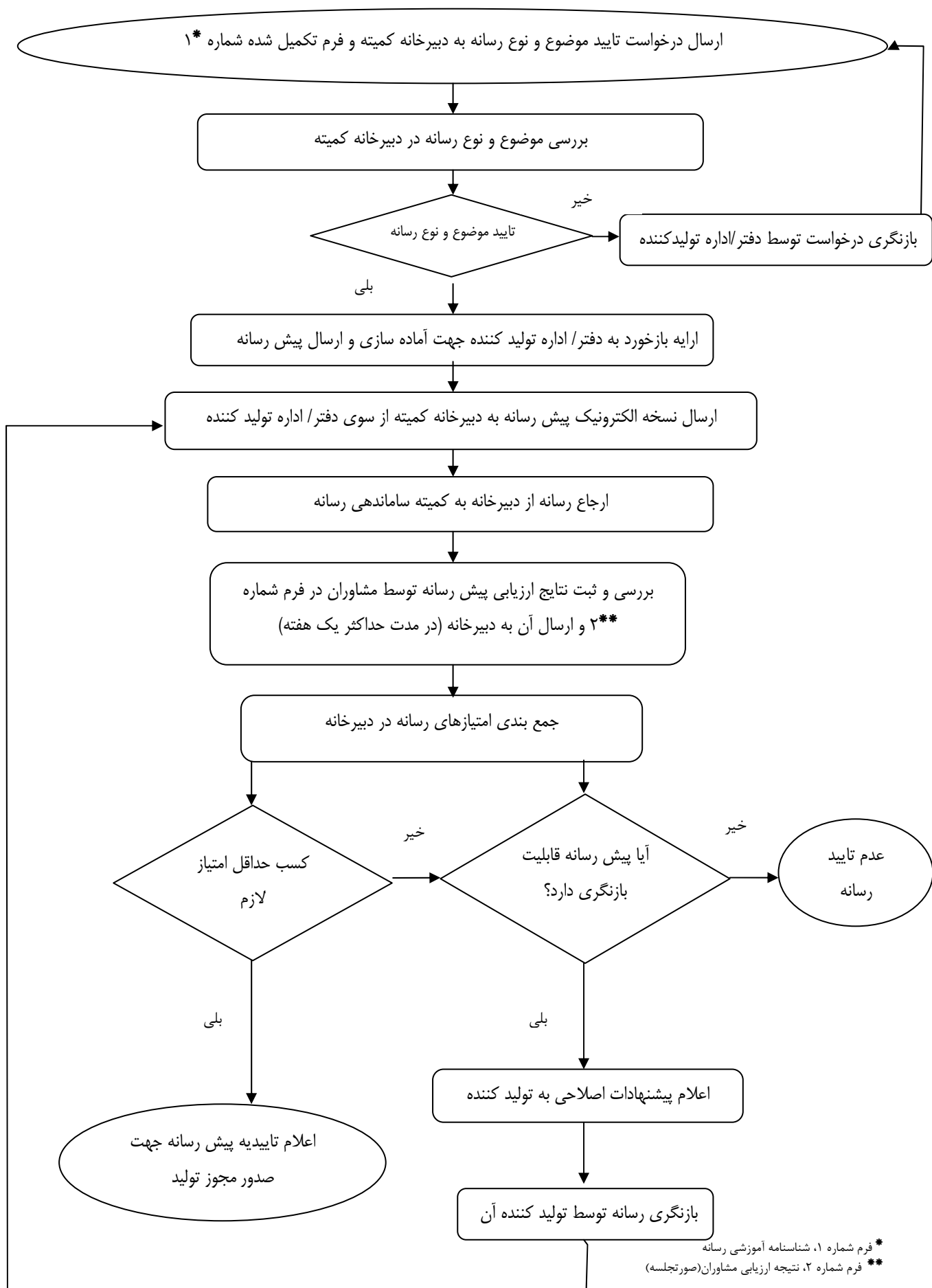
عرصه آموزش سلامت، مستلزم به‌کارگیری انواع مختلف رسانه‌ها و روش‌های آموزشی است. با انتخاب صحیح رسانه و یا روش آموزش، امر یاددهی و یادگیری با سهولت بیشتری انجام می‌شود. لذا با توجه به اهمیت تاثیر کاربرد رسانه‌ها در میزان یادگیری مخاطبین، ضروری است، با یک برنامه‌ریزی دقیق و نظارت بر تولید رسانه‌ها، رسانه‌هایی استاندارد با اثر بخشی بیشتر تهیه، تولید و توزیع گردند.

از این‌رو کمیته هماهنگی ارتباطات و آموزش سلامت در سطح معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از سال ۱۳۸۶ با حضور نمایندگان منتخب مراکز، دفاتر و ادارات تابعه معاونت سلامت با هدف کلی ارتقای کمی و کیفی کلیه فعالیت‌ها و مداخلات آموزشی تشکیل گردید.

در سال ۱۳۸۸ مجدداً این کمیته با عنوان "کمیته هماهنگی برنامه‌ها و مداخلات آموزش و ارتقای سلامت" با ریاست معاونت محترم بهداشت و دبیری مدیر کل دفتر آموزش و ارتقای سلامت، احیا و اعضای آن با ابلاغ رسمی معاونت بهداشت انتخاب شدند. در فروردین ماه سال ۱۳۹۱ در جلسه شورای مدیران، چاپ و تجدید چاپ کتاب با تایید کمیته و نیز چاپ هر گونه پوستر، پمفلت،... صرفاً پس از تایید فنی دفتر آموزش و ارتقای سلامت مصوب شد. در اسفندماه سال ۱۳۹۲ نیز تخصیص منابع مالی برای تولید، انتشار، خریداری و پخش انواع رسانه‌های آموزشی در سطح ستادی و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور موکول به ارایه تاییدیه کتبی دفتر آموزش و ارتقای سلامت شد.

بر این اساس، در سال ۹۳ ضمن شروع به‌کار مجدد کمیته ساماندهی رسانه‌های آموزش سلامت، مقرر شد، کلیه رسانه‌های آموزشی در سطح معاونت بهداشت قبل از تولید، جهت بررسی به این کمیته ارجاع و در صورت تایید، مجوز تولید صادر شود.

گردش کار کمیته ساماندهی رسانه‌های آموزش سلامت در صفحه بعد آمده است.

* فرم شماره ۱، شناسنامه آموزشی رسانه
 ** فرم شماره ۲، نتیجه ارزیابی مشاوران (صورتجلسه)

ساختار کمیته ساماندهی رسانه‌های آموزش سلامت

محل تشکیل کمیته ساماندهی رسانه‌های آموزش سلامت

محل دبیرخانه کمیته، در دفتر آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت است.

اعضای ثابت کمیته ساماندهی رسانه:

- معاون بهداشت، رئیس کمیته است.
- مدیر کل دفتر / مدیر گروه / کارشناس مسوول آموزش و ارتقای سلامت، دبیر کمیته است.
- کارشناسان دفتر آموزش و ارتقای سلامت
- مشاوران تخصصی با توجه به نوع رسانه
- از سایر افراد در صورت نیاز، توسط کمیته دعوت به عمل خواهد آمد.
- ابلاغ عضویت اعضا به مدت یک سال صادر می‌گردد.

زمان برگزاری جلسات کمیته

برحسب نیاز و ضرورت از طریق دبیر کمیته به اعضا اعلام می‌گردد.

وظایف و مقررات

- کمیته وظیفه نظارت بر تولید رسانه‌های آموزشی در سطح معاونت بهداشت را به عهده دارد.
- تهیه، تولید و.. کلیه رسانه‌ها در سطح معاونت بهداشت باید با تایید کمیته باشد.
- کلیه درخواست‌های تایید نوع و موضوع رسانه و فرم شماره ۱ به صورت الکترونیکی توسط مدیر کل دفتر / ادارات معاونت بهداشت برای ارزیابی در کمیته به مدیر کل دفتر آموزش و ارتقای سلامت ارسال می‌شود (انتخاب نوع و موضوع رسانه و نیز تکمیل فرم شماره ۱ با توجه به پیوست ارتباطی برنامه انجام می‌شود).
- بعد از تایید نوع رسانه با موضوع، از طرف کمیته و اعلام آن به دفتر / اداره تولید کننده، نسخه الکترونیک پیش رسانه به دبیرخانه کمیته ارسال خواهد شد.
- تبصره ۱: پیش رسانه باید قبل از ارسال به دبیرخانه، پیش آزمون شود.
- تبصره ۲: کلیه رسانه‌هایی که از سوی دفاتر معاونت بهداشت برای تولید به دانشگاه‌های علوم پزشکی ارسال می‌شوند، باید برای تایید به دبیرخانه کمیته در دفتر آموزش و ارتقای سلامت ارسال شوند.
- پیشنهادات با نظر اکثریت اعضای حاضر در جلسه تصویب خواهد شد.
- ارزیابی ساختار فنی رسانه توسط اعضای کمیته انجام می‌شود.

- رسانه‌هایی در کمیته ساماندهی رسانه مطرح می‌شوند که:
  - الف - فرم شماره ۱ (شناسنامه رسانه آموزشی) برای آنها تکمیل شده باشد.
  - ب - پیش رسانه در نمونه‌ای از گروه هدف پیش آزمون شده باشد.
  - ج - رسانه در مرحله پیش از تولید، به کمیته ارسال شده باشد.
- در تهیه محتوای رسانه‌ها باید از منابع علمی معتبر و جدید استفاده شود.
- در موارد ضروری مانند بروز اپیدمی‌ها و یا بلایا با نظر موافق و تایید رییس اداره مربوطه، رییس کمیته و دبیر کمیته مجوز انتشار رسانه صادر می‌گردد.
- تامین اعتبار مالی جهت تولید رسانه به‌عهدہ دفتر / اداره تولید کننده مربوطه است.
- در مورد واحدهای تولیدکننده محصولات خوراکی، آشامیدنی، بهداشتی و غیره که محصولات تولیدی آنها در ارتباط مستقیم با سلامتی مردم است، محصول آنها باید توسط یکی از واحدهای زیر مجموعه (معاونت غذا و دارو) به تایید رسیده باشد.
- کمیته وظیفه نظارت بر خرید هر نوع رسانه آموزشی در سطح معاونت بهداشت را به عهده دارد.

فرم شماره ۱:

شناسنامه آموزشی رسانه

- دفتر / اداره تهیه کننده:
- نام و نام خانوادگی تهیه کننده / تهیه کنندگان:
- سازمان / سازمان‌های همکار:
- نوع رسانه:
- موضوع رسانه^۱:
- عنوان رسانه:
- نکته یا نکات کلیدی مورد نظر رسانه^۲:
- اهداف^۳:
- سال تولید:
- گروه هدف رسانه:
- چنانچه تولید رسانه براساس پیوست ارتباطی نیست، ضرورت تولید آن را بیان کنید:
- منبع / منابع علمی رسانه (نام نویسنده، کتاب یا مقاله، سال و محل انتشار...):
- منبع تامین اعتبار برای انتشار رسانه و میزان آن مشخص شده مشخص نشده
- در صورت مشخص بودن ذکر شود:
- تیراژ مورد نظر رسانه:
- مکان‌های مورد نظر جهت استفاده از رسانه:

---

۱ موضوع شامل مواردی از جمله: بیماری‌های غیرواگیر، حوادث، نوزادان، ... است.

۲ منظور این آیتم، مهم‌ترین نکته‌ای است که از طریق رسانه قصد انتقال آن را به مخاطب دارید.

۳ منظور از هدف، اطلاع رسانی و افزایش آگاهی، تغییر نگرش و یا رفتار است.